

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)**

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6030508 «Фінанси і кредит»**

на тему:

**«РОЗРАХУНКОВІ ПОСЛУГИ БАНКІВ В УМОВАХ ВПЛИВУ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ »**

Виконавець:

студент 4- курсу ФФБС

Губа Богдан

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Кузнєцова Л.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Діджиталізація банківського сектору – це впровадження нових технологій та даних у бізнес-процеси з метою підвищення ефективності його діяльності.

Факторами, які сприяють поширенню та розвитку діджиталізації банківського сектору, є розвиток нових технологій, необхідність зниження витрат, посилення конкуренції. Невдовзі пластикові картки будуть витіснені смартфонами з Інтернет банком, але з іншого боку, це вимагає значних вкладень та інвестицій. Однак нині нестабільність нашої економіки не дозволяє банкам займатися інвестиціями в розвиток ынновацій. Драйвером розвитку цифрових технологій банківської системи може стати НБУ.

Банк повинен взаємодіяти з клієнтом, потрібно знайти спосіб створити у клієнта відчуття того, що у нього склався взаємозв'язок з банком. З огляду на те, що клієнти починають звертатись до цифрових сервісів, стає зрозуміло, що деякі форми банківського обслуговування потрібні сучасному інтернет-користувачу.

Актуальність теми зумовлена тим, що грошовий оборот посідає важливе місце в економіці кожної країни, в тому числі і в Україні, бо тенденції розвитку грошового обороту відображають економічні процеси, що мають місце в її економіці

До того ж сучасний стан економічної ситуації в Україні доволі складний і визначається процесами цифрової трансформації, що зумовлює складність та неоднозначність при формуванні економічної політики країни та обумовлюється відсутністю адекватної законодавчої, інституційної бази при організації та регулюванні грошового обороту.

Об'єктом дослідження є діяльність банків на ринку розрахункових послуг банків в умовах впливу інформаційних технологій.

Предмет дослідження – цифрова трансформація банківських розрахункових операцій

Метою роботи є визначення специфіки та особливостей розрахункових послуг банків в умовах впливу інформаційних технологій.

Завданнями роботи являються:

- визначити сутність єдиного грошового обороту та його взаємозв'язок та відмінні риси від грошового обігу;
- проаналізувати вплив цифрових технологій на розвитку розрахункових послуг банків;
- оцінити сучасні інструменти грошовий обороту країни, його складові та виявити проблеми та шляхи вдосконалення безготівкових розрахунків.

За результатами дослідження виявлені та сформульовані шляхи вдосконалення розрахункових операцій банків України в умовах цифровізації.

Одержані результати можуть бути використані при трансформації розрахункових послуг банків під впливом цифровізації.

Ключові слова: банк, грошовий оборот, готівковий оборот, безготівковий оборот, цифровізація, платіжні картки, інтернет, .

Методами дослідження являються статистичні методи, методи порівняння, методи системного аналізу, методи регресійного аналізу.

Інформаційну базу при написанні роботи склали праці вчених-економістів у сфері організації грошового обороту, закони України, постанови Кабінету Міністрів, статистичні дані Національного банку, інтернет-ресурси.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (63 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 82 сторінки. Основний зміст викладено на 75 сторінках. Робота містить 9 таблиць, 14 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«СУТНІСТЬ ГРОШОВОГО ОБОРОТУ КРАЇНИ ТА ЙОГО ПРАВОВЕ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ»** доведено, що грошовий оборот, через те, що гроші, перебуваючи в обороті, мають здатність до трансформації, а саме переходити з однієї форми в іншу: з готівкової в безготівкову і навпаки має велике значення. Це обумовлено тим, що гроші, потрапляючи на банківські рахунки, набувають безготівкової форми, здійснюють рух по рахунках та знов потрапляють в обіг в готівковій формі. Визначено основні особливості грошового обороту: супроводжується високими витратами (емісія готівки, транспортування, збереження); складно забезпечити належний контроль з боку держави; здійснюється поза банками; розрахунки між господарюючими суб'єктами у готівковій формі відкривають можливості для різних фінансових порушень.

У другому розділі **«ОЦІНКА ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗРАХУНКОВІ ПОСЛУГИ СУЧАСНИХ БАНКІВ»** проведено оцінку сучасної ролі банків у формуванні засад її нової інституціоналізації, підвищення ефективності ринкової інфраструктури, зменшення ризиків. Доведено, що пропонуючи послуги цифрового банкінгу, банки прагнуть скоротити операційні витрати та покращити бізнес-можливості, зосередившись на трьох аспектах: створити відповідний зв'язок з клієнтом через різні точки дотику; передбачити потреби клієнтів і запропонувати індивідуальні рішення; забезпечити задоволення клієнтів. Обґрунтовано, що за допомогою цифрових каналів, банки фіксують дані та структуру взаємодії клієнтів з банком. Використовуючи аналітичну основу, отримані дані перетворюються на корисну інформацію, а клієнтам пропонуються конкретні, необхідні продукти. Проведено аналіз розвитку ринку карткового бізнесу банків України проаналізовано основні показники ринку платіжних карток: кількість емітованих карток.

У третьому розділі **«ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ**

РОЗРАХУНКОВИХ ПОСЛУГ БАНКІВ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ» доведено, що для формування ефективної методики управління операційними ризиками банків при здійсненні розрахункових операцій необхідно визначити її завдання, до яких віднесено: встановлення ефективної системи підтримки прийняття управлінських рішень з урахуванням рівня ризиків, на які наражається банк; забезпечення проведення розрахункових банківських операцій у відповідності до встановлених банком політик, процедур і регламентів; забезпечення фінансової стійкості банку в кризових ситуаціях як на ринку розрахункових послуг. Визначено можливості застосування штучного інтелекту в банківській сфері: перш за все, його доцільно застосовувати у службі підтримки клієнтів, адже це дозволить досягти нового рівня комфорту при обслуговуванні клієнтів. Багато банків сьогодні потребують більш ефективного обслуговування своїх клієнтів і саме для цього можна і треба використовувати штучний інтелект. Він надасть людям повну цифрову підтримку незалежно від того треба їм допомога в переказі готівки, сплаті рахунків чи чомусь іншому та дозволить повністю задовольнити їх потреби.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки:

1. Сьогодні в Україні активно підтримується курс на поширення безготівкових розрахунків, оскільки сприяння збільшенню різноманітності та кількості електронних послуг входить до національної політики розвитку інформаційного суспільства в Україні, безготівкові розрахунки на даний період потребують найбільшої уваги. Особливо актуальним питання правової природи та сутності розрахункових відносин стає в аспекті появи нового виду безготівкових розрахунків – розрахунків електронними грошима.

2. Швидкість, якість, захищеність систем та технологій розрахунків в електронній формі визначають загальний рівень розвитку фінансового сектора держави та ступінь його інтегрованості і конкурентоспроможності на глобальних ринках. Розвиток і поширення електронних систем розрахунків автоматично зменшує готівкове навантаження на фінансову систему країни, приводить гроші до банківської системи, що у свою чергу обумовлює зростання ліквідності й підвищення капіталізації банківського сектору та фінансової системи в цілому.

3. Основними операторами на ринку платіжних карток в Україні є міжнародні платіжні системи «MasterCard» та «Visa». У 2018 році частка активних платіжних карток «MasterCard» склала 70% (26 млн шт.), частка карток «Visa» - 29% або 10,5 млн шт., частка НПС «ПРОСТІР» - лише 1% (0,5 млн шт.).

4. Багато банків сьогодні потребують більш ефективного обслуговування своїх клієнтів і саме для цього можна і треба використовувати штучний інтелект. Він надасть людям повну цифрову підтримку незалежно від того треба їм допомога в переказі готівки, сплаті

рахунків чи чомусь іншому та дозволить повністю задовольнити їх потреби. До того ж всі операції можна оптимізувати та здійснювати через смартфони, що буде максимально зручним для клієнтів.

5. Надзвичайно корисним є використання штучного інтелекту для виявлення шахрайства. Проблема шахрайства є дуже актуальною для банківського сектора, адже спостерігається тенденція до зростання кількості таких випадків по всьому світу. Надзвичайно проблематичним є те, що методи шахрайства з кожним разом стають все більш вишуканими і як би банки не старались вирішити проблеми з безпекою, особливого успіху вони не досягали. В такій ситуації саме штучний інтелект може стати вирішенням проблеми, адже його інструментарій дозволяє розпізнавати чинники, які свідчать про шахрайство та допомагати при розслідуванні випадків шахрайства при здійсненні банками розрахункових операцій.